

[Arbejdsministeren]

de familiemæssige forpligtelser. Endelig har der været peget på de ligestillingspolitiske muligheder i mere fleksible arbejdstidsmønstre.

Arbejdstidens længde, tilrettelæggelse m.v. har stor betydning for en *ældrepolitik*. Smidigere arbejdstidsregler vil være i overensstemmelse med mange ældre arbejdstagers ønsker om mere selvbestemmelse og kontinuitet. Nogle varetager uden problemer et fuldtidsjob, til de når pensionsalderen; andre ønsker og har behov for en mere fleksibel overgang til pensionisttilværelsen.

Udgangspunktet for en vurdering af sammenhængen mellem det fysiske og psykiske *arbejds miljø* og en samlet arbejdstidspolitik er det forhold, at hensynet til lønmodtagerens sikkerhed og helbred i visse tilfælde kan begrunde en nedsættelse af arbejdstiden og/eller en begrænsning af overarbejde og skifteholdsarbejde. Nedsat arbejdstid vil formentlig resultere i færre arbejdsulykker og betyde mindre daglig belastning og nedslidning, men det er ud fra et arbejdsmiljøhensyn afgørende, at en nedsat arbejdstid eller andre arbejdstidspolitiske foranstaltninger reelt indebærer en mindrebelastning af den enkelte.

V. Parternes synspunkter.

Regeringen har ført drøftelser om arbejdstidspolitikken med henholdsvis det private arbejdsmarked, det offentlige arbejdsmarked og med Industrirådet, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd og Ligestillingsrådet.

Det private arbejdsmarked.

LOs udgangspunkt for en arbejdstidspolitik er organisationernes opfattelse af, at det ikke inden udgangen af 80'erne vil være muligt at genskabe fuld beskæftigelse. Det er derfor nødvendigt at anlægge en dobbelt strategi for at bekæmpe arbejdsløsheden, idet dette spørgsmål efter LOs opfattelse er mindst lige så vigtigt som de andre samfundsøkonomiske hovedproblemer, betalingsbalancen og underskuddet på statsfinanserne. Det indebærer dels en økonomisk og erhvervsmæssig politik, der styrker beskæftigelsen, produktionen og investeringer i nye arbejdspladser, dels en væsentlig forkortelse af den ugentlige arbejdstid.

Ved vurderingen af, om en kortere arbejdstid overhovedet bidrager til at skabe øget beskæftigelse, og ved vurderingen af konsekvenserne for statsfinanserne og betalingsbalancen er der tale om et kompliceret samspil mellem mange faktorer: arbejdsproduktiviteten i den private sektor, omfanget af lønkomensationen, virksomhedernes tilpasning af det eksisterende produktionsapparat, den offentlige sektors personalepolitik, herunder ikke mindst omfanget af nyansættelser, konkurrenceevneudviklingen samt arbejdstidsmønstret. Det er LOs opfattelse, at det eksisterende materiale entydigt peger på, at en rigtigt tilrettelagt arbejdstidsforkortelse vil medføre positive virkninger over for såvel beskæftigelsen som betalingsbalancen og statsfinanserne. Man kan således ikke efter LOs opfattelse diskutere, om der er en gunstig effekt for beskæftigelsen af en arbejdstidsnedsættelse, men kun dens størrelse, afhængigt af, hvorledes nedsættelsen tilrettelægges.

Spørgsmålet om kompensation er et overenskomstanliggende, men en hel eller delvis kompensation bliver ikke et beløb, der »kommer oven i« den normale lønudvikling, og derfor bliver arbejdstidsforkortelsen et led i det samlede omkostningsforløb. Prisen for, at en nedsættelse af arbejdstiden kan give et bidrag til at formindske både ledigheden og underskuddet på betalingsbalancen, er, at lønmodtagerne er villige til at »bytte« en stigning i reallønnen med øget fritid. En arbejdstidsnedsættelse skal alene omfatte personer med en normalarbejdsuge på over 35 timer.

FTF er på en række væsentlige områder enig i LOs overordnede betragtninger, herunder at formålet med en arbejdstidsnedsættelse først og fremmest må være at øge beskæftigelsen både i den offentlige og den private sektor. FTF er ligeledes enig med LO i, at spørgsmålet om nedsættelse af arbejdstiden er et overenskomst- og aftaleanliggende, men mener, at det vil være nødvendigt gennem en lovmæssig opfølgning at sikre, at beskæftigelseseffekten også slår igennem i den kommunale sektor. Arbejdstidsforkortelsen bør efter FTFs opfattelse tage form af en kortere ugentlig – helst daglig – arbejdstid. Nærmere undersøgelser må gennemføres for at konstatere, hvordan det kan ske. I spørgsmålet om den lønmæssige kompensation er det FTFs